

GEOGRAFIA DEL TURISME

GUIA DOCENT

Curs 2013 - 2014

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Geografia del turisme
Codi	25501 (Llicenciatura) 101607 (Grau)
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	4t curs / 2n semestre
Horari	Docència virtual
Lloc on s'imparteix	Titulació de Geografia
Llengües	Català (amb alguns materials en castellà i anglès)

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Joan Carles Llurdés Coit
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1102
Telèfon (*)	93-5811515
e-mail	Joancarles.llurdes@uab.cat
Horari d'atenció	Per determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	Joan Carles Llurdés Coit
Departament	Geografia
Universitat/Institució	Autònoma de Barcelona
Despatx	B9-1102
Telèfon (*)	93-5811515
e-mail	Joancarles.llurdes@uab.cat
Horari de tutories	Per determinar

3. Prerequisits

Cap en concret i d'específic. Només tenir una idea general de què passa avui dia arreu pel que fa a àmbits com el turisme i problemàtiques diverses relacionades, recursos més rellevants, què s'hi fa arreu a nivell turístic, actualitat en general, geografia, etc. Res de l'altre món. A més, sent una assignatura de quart curs, es dona per fet que l'estudiant ja té una certa base de coneixements geogràfics en general.

4. Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta és una assignatura optativa de 6 crèdits que s'insereix dins la matèria *Temes avançats en Geografia Humana*, juntament amb la de *Geografia Humana Aplicada* i forma part també dels 48 crèdits (8 assignatures) de la Menció d'*Estudis Urbans, Regionals i Culturals* (veure Pla d'Estudis).

L'assignatura pretén oferir uns primers continguts sobre el turisme, tant a nivell general (o mundial) com també més localitzat territorialment (Espanya i Catalunya), així com fer veure com és possible abordar aquesta activitat econòmica -cada cop amb més pes econòmic, polític i social- des de la perspectiva de la Geografia. Tanmateix, es pretén que aquestes qüestions, que es desplegaran d'una manera molt més concreta al llarg del semestre, s'exemplifiquin en la mesura del possible, a partir de casos d'estudi propers a l'estudiant (catalans i espanyols). És per això que, malgrat no es necessiti un coneixement acurat de l'activitat turística en general, sí convindria que l'estudiant tingués un cert domini pel que fa a coneixements geogràfics -que d'altra banda és aquesta una qüestió del que podríem dir "coneixements generals". Demés, com tothom, qui més qui menys ha fet turisme, de ben segur que podrà aplicar bona part de la seva pròpia experiència personal a aspectes a explicar a l'aula.

Cal dir també que tots els materials docents estaran disponibles en la plataforma *on-line* del Campus Virtual (amb la possibilitat –encara per confirmar- de migrar cap a *Moddle*), començant pels apunts i acabant pels enunciats dels exercicis objecte d'avaluació. Així mateix s'hi publicaran altres materials (bàsicament (articles de diaris i de revistes especialitzades) a títol complementari en la mesura que ho permeti la legislació vigent en matèria de reproducció de textos i drets d'autor.

L'estudiant, mitjançant l'estudi de l'assignatura, haurà de ser capaç de:

- Entendre la complexitat del fenomen turístic de masses d'avui dia, les seves múltiples dimensions i que a més d'impactes positius innegables, també en genera de negatius.
- Sintetitzar les idees bàsiques del contingut, comunicar-lo als companys amb claredat i defensar idees pròpies davant d'altres d'oposades.
- Relacionar aspectes o esdeveniments a priori no turístics amb qüestions i conceptes de clara naturalesa turística.
- Realitzar una recerca bibliogràfica d'una certa qualitat i estar al cas de les notícies d'actualitat que vagin apareixent.

5. Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE5.2. Distingir entre els diferents mètodes d'adquisició d'informació geogràfica com a instrument d'interpretació de les variables econòmiques, socials i culturals

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant sap buscar aquelles fonts d'informació que siguin més útils per a la realització d'informes. Sap discernir el gra de la palla.

Competència

CT6. Resoldre problemes i presa de decisions

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant sap decidir quina és la font d'informació més adient per respondre correctament les qüestions plantejades. L'estudiant sap també prendre decisions i defensar postures en un debat.

Competència

CT8. Aplicar habilitats d'investigació i generar propostes innovadores

Resultats d'aprenentatge

L'estudiant sap plantejar preguntes i qüestions alternatives a aquelles sobre les quals se li demana una opinió.

Competència

CG1 Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en la llengua pròpia com en una tercera.

6. Continguts de l'assignatura

1. Fonts d'informació i documentació turística.
 - 1.1. Les fonts de tipus "popular".
 - 1.2. Les fonts especialitzades.
2. Evolució del turisme i models turístics.
 - 2.1. El *Gran Tour*. Els inicis del turisme.
 - 2.2. El turisme artesanal. L'aparició de noves motivacions turístiques.
 - 2.3. El turisme fordista. L'inici del turisme de masses.
 - 2.4. El turisme postfordista. Continuïtat del Fordisme però ... I ara.
3. El turisme espanyol. La política turística d'abans i d'ara.
 - 3.1. La política turística de l'Administració espanyola durant l'època del "boom turístic".
 - 3.2. La política turística espanyola a l'època democràtica.
 - 3.3. Pla FUTURES. Arriba la modernitat al turisme.
 - 3.4. I després del Pla FUTURES, què? Altres Plans posteriors i situació actual.
 - 3.5. La promoció institucional del turisme espanyol.
4. El turisme i la sostenibilitat.
 - 4.1. Definicions, conceptes i alguns aspectes introductoris.
 - 4.2. L'evolució dels centres turístics: models d'evolució de les destinacions turístiques.
5. Els impactes del turisme. El turisme als països en vies de desenvolupament.
 - 5.1. Consideracions inicials sobre els impactes del turisme.
 - 5.2. Els impactes econòmics.
 - 5.3. Els impactes socioculturals.
 - 5.4. Els impactes ambientals.
 - 5.5. Taula-resum: impactes positius i negatius del turisme als PVD i anàlisi DAFO.
6. L'expansió d'alguns "nous" turismes. Alguns exemples.
 - 6.1. Turisme cultural.
 - 6.2. Turisme de patrimoni industrial.
 - 6.3. Tanaturisme.

7. Metodologia docent i activitats formatives

En primer lloc, mitjançant les *activitats dirigides*. Com a assignatura virtual que és no hi ha docència presencial per explicar el temari de l'assignatura. Al seu lloc, es procedirà a obrir diversos fòrums d'opinió a partir de notícies, situacions o temes concrets que incentivin l'estudiant a fer un seguiment més regular de l'assignatura.

En segon lloc, amb *activitats supervisades*, és a dir, amb la revisió i dels exercicis proposats com a eina d'avaluació i que estaran disponibles al Campus Virtual.

En tercer lloc, amb *activitats autònomes*, és a dir, tot allò que caldria fer per compte de l'estudiant de cara la preparació de l'assignatura. Això inclou la consulta de material divers (articles, informes, etc.) disponible al Campus Virtual de l'assignatura, així com també de bibliografia especialitzada, tant la més general com la que incidentalment es vagi citant. Val a dir que hauria de quedar clar d'entrada que, com es podrà comprovar, el docent no segueix cap manual específic de turisme, malgrat haver-n'hi diversos d'excel·lents en el mercat.

Finalment, i en quart lloc, amb activitats d'avaluació (que s'especifiquen en un altre apartat).

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENENTATGE
-------------------	-----------	-------	--------------------------

Dirigides

Seguiment i <i>feed-back</i> en fòrums d'opinió al Campus Virtual	14	Coneixements bàsics i fonamentals sobre els temes inclosos al temari.
---	----	---

Supervisades

Realització d'informes	8	Seguiment amb el professor de les notícies d'actualitat i altres fonts d'informació.
------------------------	---	--

Autònomes

Estudi personal, individual i/o en parella.	15	L'estudiant és capaç d'utilitzar el vocabulari específic de la matèria i descriure els processos turístics actuals de més rellevància.
---	----	--

Avaluació

Examen	15	Veure apartat 8
Exercicis		

8. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es contempla de la següent forma:

- Un **examen**. El seu pes en la nota final és d'un **50%**. Cal estar atent a la possibilitat que es faci a través del Campus Virtual, és a dir, **no presencial**, així com també que pugui fer-se en parella (o individualment). **Caràcter obligatori**.
- La realització de **5 informes**. Les condicions i aspectes com el tema, data de lliurament, etc. seran explicitades amb suficient temps d'antelació. El seu pes en la nota final és d'un **50%** (un **10%** per a cadascun) i la seva puntuació serà per quartils, des d'un màxim d'1 punt fins a 0 (0'75 – 0'5 – 0'25). També podran fer-se en parella (o individualment). **Caràcter opcional**.

Requisits per a l'avaluació (1ª convocatòria):

- Obtenir a l'**examen** una nota mínima equivalent a la meitat de la puntuació màxima possible, per tal de fer mitja amb les altres parts de l'avaluació. En cas de no complir aquest requisit, aquesta nota no podrà ser compensada amb una altra de millor i caldrà presentar-se a la reavaluació.
- No hi ha obligació d'una puntuació mínima als 5 informes i la que s'obtingui serà sumada a la de l'examen per a la nota final de l'assignatura. Això vol dir que poden no fer-se tots (o cap) amb el risc, però, que després la resta de notes no siguin suficients per superar l'assignatura. Cal tenir en compte que l'optativitat dels informes té un "preu": s'han de lliurar dins el període establert (que s'anunciarà amb prou antelació) i quan aquest hagi acabat no seran admeses; altrament dit, o es fan quan toca o no es fan.

Requisits per a la reavaluació:

- En el cas que l'**examen** no compleixi el requisit abans explicitat de la nota mínima, caldrà presentar-se a la reavaluació. La resta de notes es guardaran de cara a la qualificació final.
- En el cas que no es faci l'**examen** caldrà presentar-se a la reavaluació. És a dir, malgrat la possibilitat "matemàtica" que l'estudiant pugui aprovar l'assignatura havent lliurat els 5 informes (si han estat puntuats amb la seva nota màxima), no serà així si no es fa l'examen.
- Pel que fa als **informes**, només se'n podrà millorar un o fer-lo en el cas que no s'hagués fet en el seu primer termini, bé sigui per aprovar l'assignatura, bé per millorar-ne la seva nota final (un cop aquesta sigui coneguda). En el cas d'optar a la millora de nota -si l'assignatura ja s'ha aprovat- només serà possible si existeix la possibilitat que la nova que s'obtingui serveixi per canviar de nota en l'expedient (p. ex. d'un aprovat a un notable o d'un notable a un excel·lent). Per descomptat, també serà factible aquesta opció si es vol aspirar a una Matrícula d'Honor. En tot cas, s'ha de consultar prèviament amb el professor.
- La data de la reavaluació (si s'escau) serà decidida dins el període que a tal efecte determina la Facultat de Filosofia i Lletres en el seu calendari acadèmic ([enllaç](#)).
- **No presentat**: Tindrà aquesta consideració aquell estudiant que no hagi presentat un mínim de 3 de les 6 notes possibles (examen + 2 exercicis).

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENENTATGE
Examen	1:15h si és presencial. El temps de realització previst pot ser més o menys el mateix si es fa mitjançant el Campus Virtual però el període per al seu lliurament serà més ampli.	Assoliment de conceptes, coneixement de models explicatius, tendències del turisme, polèmiques al voltant dels seus impactes i interpretacions vàries.
1r informe	3h	Demostrar que se sap buscar informació rellevant per Internet, ajustada al que es demana. Demostrar també una certa capacitat d'argumentació i justificació dels motius de les eleccions incloses als informes.
2n informe	3h	
3r informe	3h	
4t informe	3h	
5è informe	3h	

9- Bibliografia i enllaços web

- BARRADO, D. A. i CALABUIG, J. (editors) (2001) *Geografía mundial del turismo*. Síntesis, Madrid.
- BUADES, J.; CAÑADA, E. i GASCÓN, J. (2012): *El turismo en el inicio del milenio: una lectura crítica a tres voces*. Foro de Turismo Responsable, Madrid.
- CASTILLO, M. (ed.) (2010): *Principales tendencias de la investigación turística en España y Europa*. Universidad Europea Miguel de Cervantes, Valladolid.
- COOPER, Ch. i WANHILL, S. (1997): *Tourism development. Environmental and community issues*. Wiley, Chicester
- DE KADT, E. (1991) *Turismo: ¿Pasaporte al desarrollo?* Endymion, Madrid. (versió original: 1979, Oxford University Press, Oxford) (clàssic sobre el Tercer Mon).
- FERNÁNDEZ FUSTER, L. (1991): *Historia general del turismo de masas*. Alianza Universidad, Madrid.
- GONZÁLEZ, M. (2006): *Gestión ambiental de los impactos del turismo en espacios geográficos sensibles*. Editorial Abya Yala, Quito.
- JENKINS, J. i DREDGE, D. (eds.) (2011): *Stories of practice: Tourism planning and policy*. Ashgate.
- MUÑOZ DE ESCALONA, F. (2003): *El turismo explicado con claridad*. Libros en la Red.
- PEARCE, D. (1995) *Tourism today, a geographical analysis*. Longman Scientific and Technical, Londres (1ª edició, 1987).
- SCHOTT, C. (ed). (2010): *Tourism and the implications of climate change: Issues and actions*. Bingley, Emerald Group Publishing.
- VERA, J. F. (coord.); LÓPEZ PALOMEQUE, F.; MARCHENA, M.J . i ANTÓN, S. (2013) *Análisis territorial del turismo y planificación de destinos turísticos*. Tirant lo Blanch, Valencia.
- VERA, J.F i RODRÍGUEZ, I. (eds.) (2012): *Renovación y reestructuración de destinos turísticos en áreas costeras*. Universidad de Valencia, Valencia.
- VILA, J. (1997): *La gran aventura del turismo en España. Vivencias y reflexiones de un observador durante casi medio siglo*. Editur, Ediciones Turísticas, Barcelona.

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

És impossible determinar ara (21 de juny del 2013) amb precisió quines seran les activitats formatives i les seves dates d'aplicació, més enllà del que s'ha especificat a l'apartat 7. Una part del "normal" desenvolupament docent de l'assignatura es basarà en les notícies d'actualitat que vagin apareixent als mitjans de comunicació per, a partir d'aquestes, relacionar-les amb la part del temari que toqui explicar a cada sessió.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES (previsió)	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
2 de març 2014	1r informe	Campus Virtual	--	Demostrar que se sap buscar informació rellevant per la xarxa, ajustada al que es demana, en relació als temes 1, 2, 3, 4 i 5. Demostrar també que se sap argumentar, justificar i defensar opinions.
30 de març 2014	2n informe	Campus Virtual	--	
20 d'abril 2014	3r informe	Campus Virtual	--	
11 de maig 2014	4t informe	Campus Virtual	--	
1 de juny 2014	5è informe	Campus Virtual	--	
Setmana 16 - 22 juny 2014	Examen	Presencial o CV (a determinar)	--	Assoliment de conceptes. Capacitat de raonament i expressió escrita més que correctes.